

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas : 2015/2498
Karar : 2016/210
Tarih : 18.01.2016

- **AVUKATIN AVUKATLIK KİMLİĞİNİ İBRAZ ETMESİNE RAĞMEN MÜVEKKİLİ HUZURUNDA ÜZERİNİN ARANMASI, HAKARETE UĞRAMASI, DARP EDİLMESİ**
- **AVUKATA YAPILAN İŞLEMLERİN HAKSIZ, ORANTISIZ VE ÖLÇÜSÜZ OLMASI**
- **MANEVİ ZARARIN TAZMİNİ İSTEMİ**
- **MESLEK ONURUNUN ZEDELENMESİ**
- **MANEVİ TAZMİNAT**

(1136 s. AK m. 1 , 58)

ÖZET

Dava, avukat olan davacının avukatlık kimliğini ibraz etmesine karşın müvekkili huzurunda üzerinin aranması, hakarete uğraması, darp edilmesi ve kolluk kuvvetleri tarafından yapılan işlemlerin haksız, orantısız ve ölçüsüz olması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen 20.000 TL manevi zararın yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılmıştır. Dosyadaki bilgi ve belgeler dikkate alınmakla birlikte, üzerini arattırmak istemeyen bir avukatın arama girişimi üzerine avukat kimliğini göstererek kendine tanınan hakkı kullanmamasının hayatın olağan akışına uymadığı hususu göz önüne alındığında davacının üzerinin haksız yere arandığı sonucuna varılmıştır. Davacı için mahkemece takdir edilen 10.000 TL'lik manevi tazminat miktarının, dava konusu olayın oluş şekli ve zararın niteliği dikkate alındığında yüksek olduğu, manevi tazminatın amaç ve niteliği dikkate alınarak yukarıda belirtilen ölçütlere göre 5.000 TL'lik manevi tazminata hükmedilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

İstemin Özeti :Diyarbakır 3. İdare Mahkemesinin 26/12/2014 tarihli ve E:2014/293, K:2014/1386 sayılı kararının; hukuka aykırı olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 45. maddesi uyarınca itirazın incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İtiraz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Muhammed Ali Togay

Düşüncesi : Davalı idarenin itiraz isteminin kabulü ile davanın kabule ilişkin kısmının bozularak 2577 sayılı Yasanın 45. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca esastan incelenen davada, davanın kısmen kabulü ile 5.000 TL manevi tazminata hükmedilmesine, fazlaya ilişkin kısmın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü:

Davalı idare tarafından, Diyarbakır 3. İdare Mahkemesinin 26/12/2014 tarihli ve E:2014/293, K:2014/1386 sayılı kararına karşı Diyarbakır Bölge İdare Mahkemesine yapılan itiraz sonrasında, davacı tarafından Diyarbakır Bölge İdare Mahkemesi Başkanı Mustafa Arık ve Bölge İdare Mahkemesi Üyesi Sezgin Özer hakkında hakimin reddi talebinde bulunulması üzerine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanununun 57. maddesinde belirtilen "Tek hakimle görülen davalarda hakimin reddi istemi, reddedilen hakimin katılmadığı idare veya vergi mahkemesince incelenir. İtiraz üzerine veya doğrudan davaya bakmakta olan bölge idare mahkemesi ile idare ve vergi mahkemesi başkan ve üyelerinin reddi istemi, reddedilen başkan ve üyenin katılmadığı bölge idare, idare ve vergi mahkemesince incelenir. İdare ve vergi mahkemelerinde reddedilen başkan ve üye birden çok ise istem bölge idare mahkemesince incelenir. Bölge idare

mahkemelerinde reddedilen başkan veya üye birden çok ise istem Danıştayca incelenir. Danıştayca ve bu mahkemelerce ret istemleri yerinde görülürse için esas hakkında da karar verilir.(...)” hükmü doğrultusunda dava dosyası Dairemize gönderilmiş olup, Dairemizin 2/10/2015 tarihli ve E:2015/2498 sayılı kararıyla ret istemleri oyçokluğuyla yerinde görülerek hakim reddi isteminin kabulüne karar verildiğinden, dosyanın esasına geçildi:

Dava, avukat olan davacının avukatlık kimliğini ibraz etmesine karşın müvekkili huzurunda üzerinin aranması, hakarete uğraması, darp edilmesi ve kolluk kuvvetleri tarafından yapılan işlemlerin haksız, orantısız ve ölçüsüz olması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen 20.000 TL manevi zararın yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılmıştır.

Diyarbakır 3. İdare Mahkemesince; adaletin tam tecellisi olarak önem ve öncelik kazanan manevi tazminatın sadece kişinin şeref ve haysiyeti gibi manevi değerlerin değil, yaşam, beden tümlüğü, sağlık gibi kişilik haklarına dahil olan bedensel değerlerin ihlali halinde de ilgilinin duyduğu elem ve üzüntünün kısmen giderilmesini sağlayan manevi bir tatmin aracı olduğu dikkate alındığında demokratik hukuk devletinin işleminde, yargılama ve hak arama özgürlüğünün sağlanmasında önemli bir unsur olan avukatlık mesleğine mensup olan davacının müvekkili önünde üst aramasına maruz kalmasının meslek onurunu zedelediği açık olup meydana gelen üzüntüsünün karşılanabilmesi maksadıyla haksız zenginleşmeye yol açmayacak miktarda ve günün ekonomik koşulları karşısında 10.000 TL manevi tazminatın davacıya ödenmesine karar verilmiştir.

Davalı idare tarafından, hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle anılan kararın manevi tazminatın kısmen kabulüne ilişkin kısmının itirazın incelenerek bozulması istenilmektedir.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 1. maddesinde; avukatlığın mahiyeti, "Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir. Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder." şeklinde açıklanmış olup, aynı Kanun'un 58. maddesinde "Avukatların avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma, Adalet Bakanlığının vereceği izin üzerine, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından yapılır. Avukat yazıhaneleri ve konutları ancak mahkeme kararı ile ve kararda belirtilen olayla ilgili olarak Cumhuriyet savcısı denetiminde ve baro temsilcisinin katılımı ile aranabilir. Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü hali dışında avukatın üzeri aranmaz(...)" hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Diyarbakır Barosuna kayıtlı avukat olan davacının, 29/12/2012 tarihinde müvekkilin kullandığı ve davacının yolcusu olduğu aracın Diyarbakır ili, Bismil ilçesi Denizbank Şubesi önündeki ışıklarda polis tarafından durdurulduğu, avukat olmasına karşın davacının da üstünün arandığı, polisler hakkında Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulduğu, polis memurları hakkında adli bir soruşturma açılmadığı, davacının şikayeti üzerine açılan idari soruşturmada ise ceza tayinine mahal olmadığı yönünde karar verildiği, avukat olan davacının avukatlık kimliğini ibraz etmesine karşın müvekkili huzurunda üzerinin aranması, hakarete uğraması, darp edilmesi ve kolluk kuvvetleri tarafından yapılan işlemlerin haksız, orantısız ve ölçüsüz olması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen 20.000 TL manevi zararın; 1136 sayılı Avukatlık Yasası uyarınca Ağır Ceza Mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suç üstü hali dışında avukatların üzerinin aranmayacağı, davacının müvekkilinin de olduğu ortamda üzerinin aranmasının meslek onurunu zedelediği iddialarıyla yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu olayda, polis ifadelerinde; davacının avukatlık kimliğini göstermediği, bu nedenle üstünün arandığı, avukat olduğunu bilmelerine olanak bulunmadığı belirtilmekte ise de, dosyadaki bilgi ve belgeler dikkate alınmakla birlikte, üzerini arattırmak istemeyen bir avukatın arama girişimi üzerine avukat kimliğini göstererek kendine tanınan hakkı kullanmamasının hayatın olağan akışına uymadığı hususu göz

önüne alındığında davacının üzerinin haksız yere arandığı sonucuna varılmıştır.

Manevi zarar, kişinin fizik yapısının ve iç huzurunun bozulmasını, yaşama gücünün ve sevincinin azalmasını, kişilik haklarının zedelenmesini, şeref ve haysiyetinin rencide edilmesini, duyulan acı ve ıstırabı, kişinin günlük yaşamını zorlaştıran her türlü üzüntü ve sıkıntıyı ifade etmekte, fiziki veya manevi acılar duyan, ruhsal dengesi bozulan, yaşama zevci azalan kişinin manevi yönden zarara uğramış olduğu kabul edilmektedir.

Manevi tazminat, kişinin malvarlığında meydana gelen eksilmeyi gidermeye yönelik bir tazmin aracı değil, manevi değerlerinde bir eksilme meydana gelen ve yaşama zevci ve zevki azalan kişinin manen tatminini sağlamaya yönelik bir tazmin aracıdır. Manevi zararın başka türlü giderim yollarının bulunmayışı veya yetersiz kalışı manevi tazminatın parasal olarak belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. Manevi tazminat, olay nedeniyle duyulan elem ve ıstırabı kısmen de olsa hafifletmeyi amaçlar. Belirtilen niteliği gereği manevi tazminatın, zenginleşmeye yol açmayacak şekilde belirlenmesi gerekmekte ise de, tam yargı davalarının niteliği gereği takdir edilecek manevi tazminat miktarının, olayın ağırlığını ortaya koyacak, hukuka aykırılığı özendirilmeyecek, bir başka ifade ile benzeri olayların bir daha yaşanmaması için caydırıcı ve aynı zamanda cezalandırıcı bir miktarda olması gerekmektedir.

Davacı için mahkemece takdir edilen 10.000 TL'lik manevi tazminat miktarının, dava konusu olayın oluş şekli ve zararın niteliği dikkate alındığında yüksek olduğu, manevi tazminatın amaç ve niteliği dikkate alınarak yukarıda belirtilen ölçütlere göre 5.000 TL'lik manevi tazminata hükmedilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin itiraz isteminin kabulüne, manevi tazminat isteminin kabule ilişkin kısmının BOZULMASINA, 2577 sayılı Yasanın 45. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca esastan incelenen davada, davanın kısmen kabulü ile 5.000 TL manevi tazminatın başvuru tarihinden (31.12.2013) itibaren hesaplanacak yasal faiziyle birlikte davalı idare tarafından davacıya ÖDENMESİNE, fazlaya ilişkin kısmının REDDİNE, kabul edilen manevi tazminat miktarı dikkate alındığında davacıdan peşin alınan 341,55 TL'lik nisbi karar harcının tamamlanmasına yer olmadığına, davacı tarafından peşin olarak yatırılmış olan 341,55 TL'lik nisbi karar harcının davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, aşağıda dökümü yapılan yargılama giderinin haklılık oranına göre olan 61,50 TL'sinin davacı üzerinde bırakılmasına, yine haklılık oranına göre 20,5 TL'si ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1000,00 TL maktu vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1000,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, davalı tarafından karşılanan 38,00 TL itiraz yargılama giderinin haklılık oranına göre 9,5 TL'sinin davalı üzerine bırakılmasına, 28,5 TL'nin davacıdan alınarak davalıya verilmesine, artan posta giderlerinin istemi halinde taraflara iadesine, kararın bir örneğinin Diyarbakır Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesine, 2577 sayılı Yasanın 54. maddesi uyarınca kararın tebliğini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde esastan kararı vermiş olan Danıştay Onuncu Daire Başkanlığına karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 18.01.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.